

سیر تحول عناصر تزئینی اسلامی بناهای تاریخی و مساجد در دوره ایلخانی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۱۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۱۸

کد مقاله: ۱۹۰۳۸

هادی باباخانی*

چکیده

سلسله ایلخانی از حدود سال ۶۶۳ هـ.ق تا ۷۵۶ هـ.ق بر ایران کنونی و سرزمین‌های اطراف آن حکمرانی کرد. تا اواخر قرن هشتم هجری قمری، حکومت‌های دست‌نشانده ایلخانی مانند آل مظفر، همچنان بر نواحی‌ای از ایران حکومت می‌کردند. آثار نفیسی از این دوران مانند ابنیه منطقه یزد باقی‌مانده است. این تحقیق به شیوه توصیفی و تحلیلی و از مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است که مبتنی بر مطالعه، بازدیدها و کارهای انجام شده، تحقیق‌ها و پایان‌نامه‌های به روز و تجزیه و تحلیل آن‌ها می‌باشد. عناصر تزئینی و هنر این دوره را می‌توان در حقیقت، تلفیقی از هنر شرق دور، آسیای مرکزی و هنر دوره‌های قبل ایران دانست. هنرمندان کوشیده‌اند تا با بهره‌گیری از این تأثیرات، آثار بدیعی را خلق نمایند که به مرور به سبکی مستقل تبدیل گشت. تزئینات ابنیه دوران اسلامی ایران، معمولاً از سه نوع مصالح آجر، گچ، کاشی و یا تلفیقی از اینهاست، که گچبری از دوران اولیه اسلام تا دوره تیموریان به عنوان عنصر قالب در تزئینات وجود داشته و عمده کاربرد آن در محراب‌ها و کتیبه‌های اجرا شده در بنا بوده است.

واژگان کلیدی: عناصر تزئینی اسلامی، معماری، بناها و مساجد، ایلخانی.